

NAPÍSAĽI STE NÁM

Dobrodružný život rajeckých bocianov

RAJEC. Obyvatelia aj návštevníci Rajca sa môžu každoročne tešiť z pohľadu na komín ozdobený bocianím hniezdom, na ktorom sú naši bielo-čierni vtáci priatelia. Väčšinou priletajú postupne v druhej polovici marca.

Po oddychu, úpravách hniezda a párení znesie samička niekoľko vajčiek, na ktorých sedia striedavo samička aj samček. Tento rok sa v máji vyliahli tri mláďatá. Začiatkom júla robili s rodičmi prvé pokusy lietať.

V nedeľu 16. júla však po oblohe nad Rajcom nelietali len operenci, ale aj balón a rogallo. Pravdepodobne ich príliš nízky let vyrušil bociany a jedno vylakané mláďa zletelo z hniezda. Vysilené zosadlo do trávy pri kúpalisku a nedokázalo opäť vzlietnuť.

Vďaka všímavým ľuďom sa bocian rýchlo dostal do dočasnej opatery Ladislava Stehlíka, ktorý má skúsenosti s rehabilitáciou živočíchov. Bocian bol vyčerpaný a v šoku, odmietal prijímať potravu, preto mu časť živín nahradil roztok glukózy. Už na druhý deň bol bocian naspäť v hniezde.

V súčasnosti so svojimi súrodencami a rodičmi bez problémov lieta okolo Rajca.

Ďakujeme Milanovi Mihalovi z Rajca za oznámenie nálezu bociana a tiež všetkým, ktorí pomohli vrátiť bociana do hniezda. Vďaka patrí rodine Podolanovcov, ktorí hniezdu nie na komíne svojho domu,

Bocian biely v Rajci
Vysťasené mláďa vypadlo z hniezda.

FOTO: KAROL UHLÁRIK

bocianom umožnili, aj keď im bociany znečisťujú strechu a dvor.

Bocianom sa v tomto roku venuje aj Krúžok mladých prírodovedcov Základnej školy v Rajci. Žiaci z krúžku sa zapojili do celoslovenského ekovychovného programu Bocian 2017 a určite nás na bociany ešte upozornia.

Rajecký pár je jedným z takmer 1300 hniezdiacich párov bociana bieleho (*Ciconia ciconia*) na Slovensku. Vo svete sa bocian biely okrem Európy vy-

skytuje v Afrike a Ázii, celkový počet bocianov bielych na Zemi sa odhaduje na 160-tisíc párov.

Okrem bociana bieleho u nás hniezdi bocian čierny (*Ciconia nigra*), ktorého možno vidieť loviť aj v Rajeckej doline. Na rozdiel od bociana bieleho, bocian čierny žije skrytým spôsobom života a hniezdi v lese.

Bocian biely väčšinou obýva ľudské sídla. Hniezdo si stavia na vyvýšenom mieste (komín, stĺp, strecha domu, strom) a využíva aj umelé hniezdné

podložky. Bocian v Rajci do roku 2007 hniezdil na inom komíne, ktorý bol zbúraný.

V niektoré roky sa bocianom nedarilo. V roku 2002 jeden bocian uhynul na drôtoch

elektrického vedenia, v roku 2003 jedno mláďa našli uhynuté blízko Rajca. V roku 2004 žiadne mláďa neprežilo v dôsledku dažďov a studeného počasia.

Je to však súčasť bocianieho života. Predpokladá sa, že 70 percent bocianov zahynie v prvom roku. Okrem nepriaznivého počasia býva častým dôvodom úhynu mláďat bociana poranenie, otrávená potrava (chemizáciou v poľnohospodárstve je zasiahnutá aj korisť bocianov), náraz do elektrického vedenia, zrážka s autom a častý je úhyn na takzvaných elektrických stĺpoch smrti.

Počas jarného a jesenného ťahu môže bocianom uškodiť nepriaznivé počasie, ale aj odchyt a lov bocianov, ktorý je tradíciou v niektorých afrických štátoch.

Napriek všetkým nástrahám, ktoré číhajú na bociany počas ich približne desaťročného života, rozhodujúcou pre výskyt bocianov je ponuka potravy. Bocian sa v prvých týždňoch po prilete živí najmä žabami, neskôr loví aj hraboše, hmyz, ryby, dážďovky a iné živočíchy. Tie vyhľadáva na mokrých lúkach, pasienkoch, na poliach a brodením sa vo vode.

V našom regióne zanikajú remízky a mokrade, vznikajú veľké lány, na ktorých bocian po vyrastení plodín nemôže loviť. Toto spolu so zhoršujúcim sa stavom životného prostredia je hlavnou príčinou úbytku bocianov u nás. O to lepšou správou je to, že v Rajci má bocian biely stále svoje miesto.

EVA STANKOVÁ